

LANDSORGANISATIONEN I DANMARK

Den 28. marts 1985

NOTAT

Konsekvenserne af § 9 omhandlende kompensation for arbejdstidsnedsættelsen i lov om fornyelse og forlængelse af kollektive overenskomster og aftaler m.v.

I forbindelse med den nedsættelse af arbejdstiden, der ifølge lovforslaget skal finde sted 3 måneder før overenskomstudløbet, er der i lovforslagets § 9 fastlagt en kompensations i form af et generelt tillæg til tidlønninger på 2,56 pct. På akkordområdet kan tillægget indregnes i akkordsatserne, således at forhøjelsen af den gennemsnitlige akkordfortjeneste herved bliver af ovennævnte størrelse. På overenskomstområder, hvor lønnen er fastsat som dag-, uge-, månedsløn eller lignende, forbliver lønnen upåvirket af arbejdstidsnedsættelsen.

Selv om det i lovteksten hedder, at der er tale om et generelt tillæg til de timelønnede på tidløn, gælder, at dette på afgørende vis afviger fra de principper, der hidtil har været gældende for ydelse af generelle tillæg, bl.a. i tilknytning til arbejdstidsnedsættelser.

Der er således *ikke* tale om et generelt øretillæg til alle timelønnede, men et procenttillæg, hvilket indebærer, at værdien i kroner og øre for den enkelte vil afhænge af timelønnen på tidspunktet for arbejdstidsnedsættelsen.

Denne måde at kompensere for arbejdstidsnedsættelsen på giver anledning til en række uklarheder omkring den nærmere udformning i de enkelte overenskomster og herunder indvirkning på timelønssatserne samt tillæg.

Således siges der ikke noget eksplicit om, at satserne – både grundløn og tillæg – fra samme tidspunkt skal forhøjes med 2,56 pct. Hvis man undlader at regulere de overenskomstmæssige satser med denne procent, må tillægget være at betragte som et personligt tillæg såvel på normallønsområdet som på minimallønsområdet. Dette betyder for det første, at der i overenskomstperioden 1985–87 overhovedet ikke vil blive tale om regulering af mindstelønssatsen på minimallønsområdet, jfr. § 3 og 10, samt at normalløns-

satsen (grundlønnen på normallønsområdet) i overenskomstperioden maksimalt vil kunne forhøjes med 3,5 pct., jfr. § 2. Endvidere, at der i den efterfølgende overenskomstperiode vil være mulighed for at modregne eventuelle satsforhøjelser i disse personlige tillæg både på minimallønsområdet og normallønsområdet. På denne måde kan lønmodtagerne altså meget vel komme til at betale for arbejdstidsnedsættelsen to gange.

En yderligere konsekvens vil være, at kun de, der er i beskæftigelse på tidspunktet for arbejdstidsnedsættelsen, får gavn af denne, det vil sige, at unge, der indtræder på arbejdsmarkedet efter det pågældende tidspunkt, bliver ringere stillet, ligesom lønmodtagere, der skifter job efter det pågældende tidspunkt, ikke vil have garanti for dette tillæg, uanset om de arbejder under en normal- eller minimallønsoverenskomst.

Selv om man indregner tillægget i alle overenskomstmæssige satser, vil det i praksis give en række problemer. På grund af bestemmelsens udformning vil det således som allerede anført være nødvendigt at forhøje alle grundlønninger og tillæg med 2,56 pct. Da mange tillæg, sammenholdt med grundlønningerne, typisk har en begrænset størrelse og derfor af praktiske grunde ofte er afrundet til et med 5 deleligt ørebeløb, vil forhøjelsen med 2,56 pct. give en lang række »skæve« satser.

Af praktiske grunde er det mest nærliggende derfor at indregne hele kompensationsbeløbet i grundlønningerne, men dette nødvendiggør netop, at man konverterer de 2,56 pct. til et generelt ørebeløb, som tilgår alle.

På akkordområdet er situationen noget nemmere, forudsat at der ikke til akkordlønnen er knyttet individuelle tillæg af forskellig art. Dette kan imidlertid ofte være tilfældet, hvorfor det samme problem meget vel kan opstå her.